

Ekvilibristisk teknik och akrobatik

Whirligig, 2007. (Färgblyerts på papper)

Waiting for the sun, 2007. (Graft + färgblyerts på papper)

Stitched with its colour, 2008. (Olja och pierre noir på duk)

KONST

Sol Kjøk: "Book of Swells"
Teckningsmuseet, Loholm
Till och med 31 augusti

Efter två års verksamhet har Teckningsmuseet i Loholm nu funnit sig så väl tillrätta i sin roll som teckningskonstens Mekka att tiden blivit mogen att presentera tecknare med hemvist även utanför Norden. Först ut inom ramarna för dessa vidgade vyer är Sol Kjøk, som visserligen är norska till börden men sedan många år bosatt i New York och därtill en flitig utställare på museer och konsthallar i såväl USA som Europa.

Och nog är de cirka femtio verk hon bjuder på värda att se. Att beundra. Att häpna över. Någon motsvarighet till, eller något som ens kommer i närheten av, hennes högst speciella – och utomordentligt skickliga – konstnärskap har jag hittills aldrig sett.

Ska jag ändå försöka finna några liknelser får jag å ena sidan referera till cirkusakrobaters häpnadsväckande konst, å den andra till Maurits Escher, Oscar Reuterswärd och andra skapare av omöjliga figurer. Med andra ord: Sol Kjøk komponerar "omöjliga" figurer av människor, av akrobater som tecks lika muskulösa som "lealösa".

Men vad skiljer egentligen en teckning från en målning? Bortsett från att vissa "aukturerade" teckningar lika gärna kan vara utförda med blå- och rödkrita som med tusch, kol och ritstift, tycks svaret givet: färgen (förstås).

Men ställd inför Sol Kjøks verk inställer sig tvivlet. Flera av hennes arbeten skulle nog/borde nog, i kraft av sina färger, definieras som målningar. Dock inte tveklöst, och tankarna löper spontant till den gamla 1600-talsstriden mellan de så kallade "poussinisterna" som hyllade den akademiska konsten och linjens överhöghet och "rubenisterna" som ansåg färgen vara konstens a och o.

Att Kjøk tillhör konstens "poussinistiska" sida säger sig nästan självt, och hon gör det så till den grad, att färgen inte bara är underordnad linjen (som till exempel i färglagda teckningar) utan dess funktion tycks utslutande vara att förstärka linjen, denna linje som i Kjøks konst är så fantastisk i sina kroppsför-

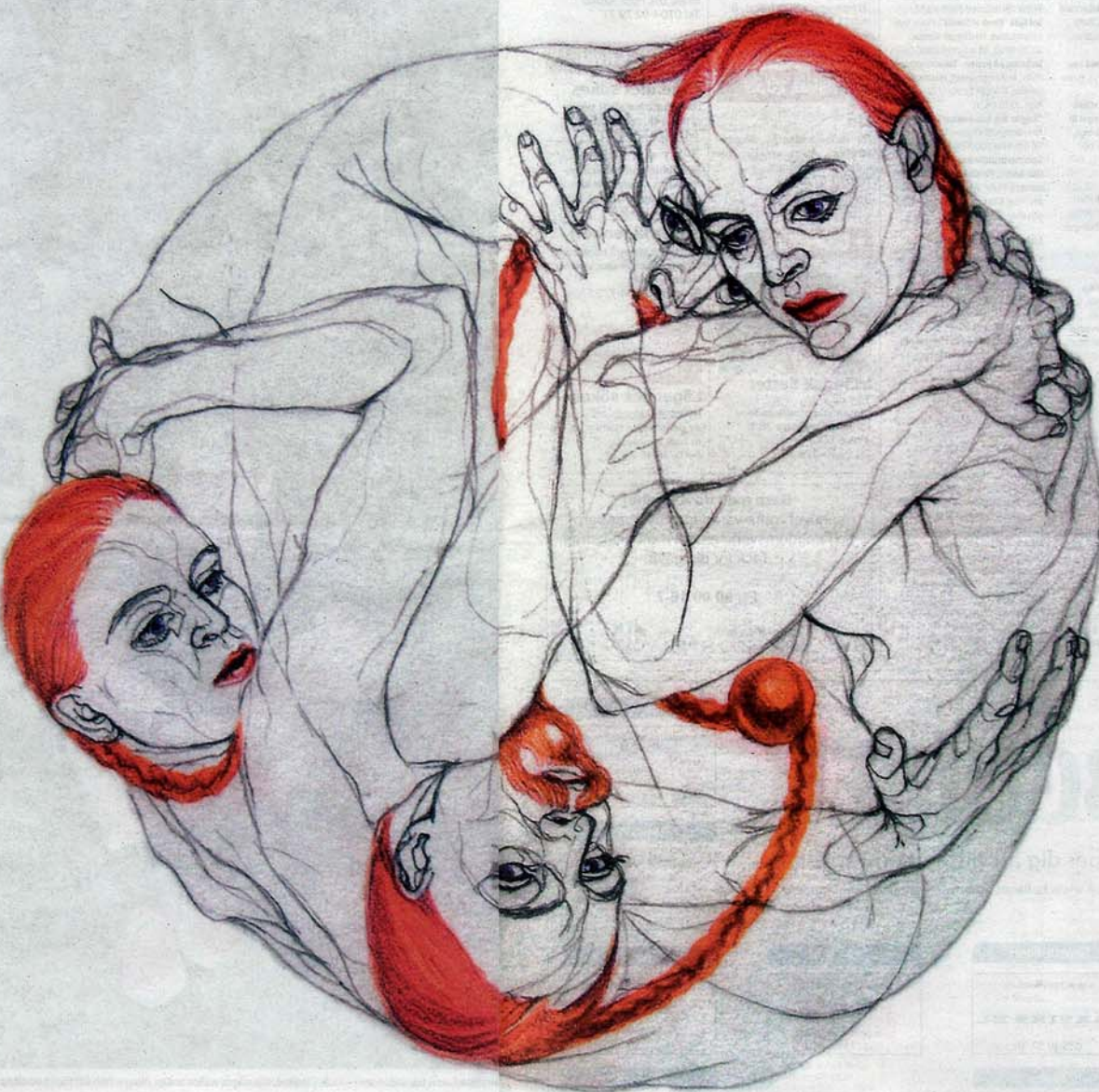
Triskelion, 2008. (Väggteckning, kol och pastell)

multiplicerar att den skulle förstumma konstakademiernas lärare i anatomiska och krockiteckning om den inte redan gjort det. Därmed också sagt att Sol Kjøk – vare sig hon använder färg eller inte – är

tecknare med sinne för färgens uttrycksförstärkande förmåga och med rötrerna djupt nerborrade i den europeiska konstens månghundraåriga figurativa tradition. Ser man bara till linjen och inte till teckningarnas figurativt sett "omöjliga" innehåll, radar namnen upp sig som pärlor på ett band: Schongauer, Dürer, Pollaiu-

olo, da Vinci och i vår egen tid Picasso, Matisse.

Men allt detta är "bara" den tekniska sidan av Sol Kjøks konst. Innehållsmässigt – bortseende från inledningsvis nämnda tankeanknytnings- till akrobater och omöjliga figurer – associerar den bara till själv. I sin ateljé låter Kjøk akro-

bater och gymnaster posera, placerar dem i anatomiskt krävande ställningar, lockar dem att utföra ekvilibristiska balansrörelser, fotograferar dem. Klipper sönder foton, skapar collage som sedan ligger till grund för teckningarna.

I stora och mindre verk skildrar Kjøk hur muskulösa, vältränade, nakna män

fullständigt oerotiska män eller kvinnor kryper ihop till bollar, snärjer in sig i klungor som formas till människoklot, leker, dansar, kramas, brottas, hoppar, studerar, slingrar sig in och ut i varandra i en lemmarnas virveldans.

Oftast framställda som konturteckningar i blått med fina schatteringar som

antyder muskler och skuggor får framställningarna ytterligare skärpa av röda accenter: små bollar, pärlband, hårflåtor vars funktion inte är att ornamentera utan att ge ännu mer skärpa åt rytmen.

Och i vissa teckningar använder hon, som sagt, färg.

Det är skickligt. Så förblindande skickligt att man nästan missar att Sol Kjøks verk också rymmer existentiella frågor med ett helt spektrum av känslor som löper från trygghetsökande ängest och skräck till beskyddande kärlek och livsglädje.

Britte Montigny
kultur@hallandsposten.se

Equilibristic Technique and Acrobatics

ART

Sol Kjøk, *Book of Swells*
The Nordic Museum of Drawing,
Laholm. Through August 31

After two years of operation, the Nordic Museum of Drawing feels comfortable enough in its role as the Mecca of the art of drawing that time has come to present artists residing outside the Nordic countries. First woman out within this extended vision is Sol Kjøk, who certainly is Norwegian by birth, but has lived in New York for many years, actively exhibiting her work in museums and contemporary art centers both in the US and Europe.

And to be sure, the approximately fifty works she shows are well worth seeing. Admiring. Being amazed by. To date, I have yet to see its equivalent, or anything that even comes close to, her truly original – and extraordinarily accomplished – artistic production.

Yet, if pressed for comparisons, I would have to point to the astonishing feats of circus acrobats on the one hand, and to Maurits Escher, Oscar Reuterswård and other creators of impossible figures on the other. In other words: Sol Kjøk composes “impossible” figures of human bodies, of acrobats who seem as muscular as they are “jointless”.

But what really distinguishes a drawing from a painting? Except for the fact that certain “authorized” drawings may be executed in blue and red chalk just as well as in ink, charcoal and crayon, the answer seems self-evident: the color (of course).

However, faced with Sol Kjøk’s works, one begins to doubt. Several of her images probably should/ought to be, by virtue of their colors, defined as paintings. Not without hesitation however, and thoughts immediately run to the old 16th century battle between the so-called “Poussinistes”, who revered academic art and the superiority of the line, and the “Rubenistes”, who considered color the alpha and omega of art.

That Kjøk belongs to the Poussiniste camp of art seems a given, and this to such an extent that not only is color inferior to line here (such as in colored drawings), but its exclusive function seems to be to accentuate the line – this line that in Kjøk’s art so

Triskelion, 2008. (Wall Drawing, Charcoal and Pastels)

«...so dazzlingly accomplished that you all but miss the fact that Sol Kjøk’s work also holds existential questions.

marvelously renders bodies that it would leave academy professors of anatomy and figure drawing speechless – if it hasn’t already!

But let it be said that Sol Kjøk – whether she uses color or not – is a draftsman with a clear sense for the expressive qualities of color and with roots firmly embedded in the centuries old figurative tradition of European art.

If you only look at the line and not at the drawings’ figuratively “impossible” content, names line up like beads on a string: Schongauer, Dürer, Pollaiuolo, Leonardo da Vinci, and from our own times, Picasso and Matisse.

However, all of this is “only” the technical aspect of Sol Kjøk’s art. In terms of content – with the exception of the above mentioned associations to acrobats and impossible figures – the imagery only refers to itself.

In her studio, Kjøk has acrobats and gymnasts pose; she places them in anatomically

demanding positions, coaches them to execute equilibristic balancing acts and photographs them. She then cuts up the photographs and creates collages that subsequently serve as a basis for her drawings.

In large and smaller works, Kjøk depicts muscular, well-built and naked, but totally unerotic, men and women who crawl up in balls, interlace in melees that become globes of human bodies; playing, dancing, embracing, wrestling, jumping, bouncing, winding and entwining themselves in a twirl of limbs.

Mostly in the shape of contour drawings in blue with fine shadings suggesting muscles and shadows, the renderings are further accentuated by red accents: small balls, strings of beads, and hair braids whose function is not ornamental, but to reinforce the rhythm.

And in certain drawings, she uses, as mentioned, color.

It is expertly done. So dazzlingly accomplished that you all but miss the fact that Sol Kjøk’s work also holds existential questions with a full range of feelings spanning from safety-seeking anxiety and fear, to protective love and joy of life.

Britte Montigny
kultur@hallandsposten.se